

אתה הוא עד שלא נברא העולם, אתה הוא משנברא העולם,
אתה הוא בעולם הזה, ואתה הוא לעולם הבא
:קדש את שמך בעולמך על עם מקדישי שמך,
ובישועתך מלכנו תרום ותגביה קרננו,
והושיענו בקרוב למען שמך,
ברוך המקדש שמו ברבים: מתוך סידור התפילה

מבצע "שלכת" ד' סיון תשל"ח 8/9.06.1978

רקע:

בשבת ר"ח אדר ב' תשל"ח 11.03.78, ביליתי בביתי. כשחזרתי מתפילת מעריב של מוצאי שבת, אמרה לי אשתי שהתקשרו מהיחידה וביקשו שאתקשר בדחיפות למפקד היחידה. התקשרתי והמפקד אמר לי שהיה פיגוע רצחני באזור ה"קאונטרי קלאב" בתל אביב ועלי להגיע לשם במהירות ולהתייצב בחפ"ק.

הגעתי למקום ולעיני התגלה מחזה מחריד של אוטובוס שרוף ועשן, גויות חרוכות שחלקן עדיין בער, וריח נוראי של בשר חרוך. היה זה פיגוע כביש החוף.

עשרות נהרגו ונפצעו בהתקפת מחבלים בכביש ת"א

החוליה חדרה מהים ליד מעגן מיכאל תקפה רכב והשתלטה על שני אוטובוסים; ריכזה הנוסעים באחד מהם ואילצה הנהג לנסוע לתל-אב במחסום כוחות הבטחון מול "עיר המכוניות" ובחי לפי-האש התפרוץ האוטובוס ונשרף; סריקות באזור; אמצעי בטחון נמצאים בגוש

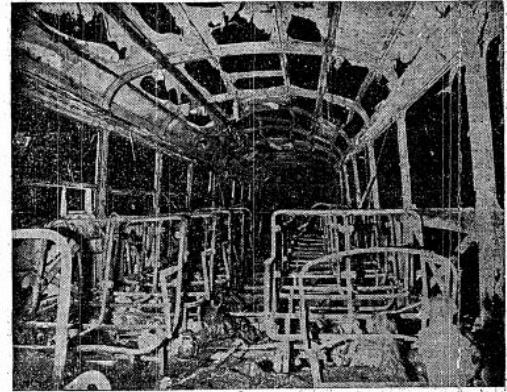
השבת השחורה:
שאלות ומסקנות - עמ 5

שנמלטו החימושים נערכו גם בנות נורי האורה המאריים את כל השמחה. המחבלים הגיעו לרחץ מנגן מיר כאל, כנראה סמוך לשעה 4 אחרי התקרית ועל מרגל לסיקון ביום יומם. באיור מעגן מיכאל מהם באש, והרגו שנשמת אשנים וצערו 14. הם השתלטו על מכונית ונסו על לסיקון כביש ח-א-תל-אביב. ליד צומת הכינן נעצר השוטט עם איש בוס שניה מרדכי לסיקון טל-אביב בכינן מוגל איביב ל-10. הם החילו את נוסעיהם על הי-אוטובוס הראשון וחי 36 נוסעים וכעט 20 נוסעים נוספים. כמחמד נכנסה מכונית מעגן מיכאל לתל-אביב ליד המבוקים לאורך כל הי-דרך במבוקים ותחנות שבני צירי הבטי-בכתב קטנות לאורך הי-דרך ניסו מוסמכי משטרת לבנב את האוטובוס עם המחבלים ובני-הנוסעים. כלא הצליחה כוחות הי-בטחון. טקס מוסים על פי מנהגי-בב צמפון לבנון קאמרי קלאב וחסמי-ע במבוקים תחטמו את

מאת יונה שמישי, סופרו והבאי של "דביר"

בהתקפת המחבלים ש-חזרו אומרו אחי-צ-מה-ים לאיזור מעגן מיכאל נהרגו 30 איש. בהם ילדים רבים. ונפצעו 76 איש. רוב והרוגים היו בתוך האו-טובוס שעליו השתלטו ה-מחבלים ואשר הסייעו אר-תו מכונית חופה לסיקון תל-אביב והאיטובוס נעצר על ידי מחסום של מש-מרת ישראל ואנשי מש-מר הגבול ליד תחנת הדי-לק פיק-גולית. מצפון ל-צומת קאמרי קלאב. המחבלים חדרו לשמחת ישראל בשתי סדרות נוסף מסיימם, ודי-איל. כוחות הבטחון סייקו ו-ממשיכים לסיימם את בני האיזור שבו חרציה לרמת אביב, נומר אחי נמר לסיקון שפת-יוב. בחימוש אחרי המחבלים

שמות נפגעים

אוטובוס-הדמים אחרי שהתמוץ צילום: ישראל טייטובסקי

רוני ודני דוהר עזרה

בעקבות פיגוע זה יזם צ.ה.ל את מבצע אבי חכמה" שלימים נקרא מבצע "ליטאני" שבו השתלט על דרום לבנון. בקיץ 78 הסיג צ.ה.ל. את כוחותיו מדרום לבנון ואת

החלל שהשאיר צ.ה.ל. תפסו בחלק מהמקומות המחבלים, ובחלק מהמקומות נוצרו מובלעות של מליציה פרו ישראלית בדרום לבנון, בפיקוד מיג'ור סעד חדאד.

יום ירושלים:

במוצ"ש 03 ביוני 1978 היינו בתרגיל משותף עם ש 13. אמנם תכנתי להשתתף בתפילה החגיגית בישיבה לכבוד יום ירושלים, אך עם צאת השבת נפרדתי לשלום מאשתי ומבני ונסעתי לתרגיל. היינו באזור נחל המערות ליד כרם מהר"ל, בתרגיל נטל חלק סא"ל מרק אלי מש-13, ולפתע קבלנו הודעה בקשר לעצור תרגיל ולחזור כל אחד לבסיסו.

נוהל קרב:

כשהגעתי לבסיס, הסתבר לי שהסיבה לביטול התרגיל הייתה כניסה לנוהל קרב לקראת מבצע מתוכנן בחוף לבנון אשר אמור להתבצע ע"י הצנחנים וש-13. חיכה לי מברק ולפיו עלי להצטוות למחרת לכוח של השייטת לצורך המבצע, וחברי ליחידה רס"ן (לימים אל"מ) אלימלך גרוסמן אמור להצטוות לכוח הצנחנים. הרמתי טלפון למרק ואמרתי לו שאנו נפגשים מחר בבוקר, ושאלתי אותו מה עדיף: רוס"ר "גליל" או רוס"ר "קלצ'ניקוב". מרק אמר לי שה"קלצ'ניקוב" עדיף. כשהגענו לעתלית, ראיתי שם את הרנו 4 התכולה של ד"ר אפרים סנה, שהיה אז רופא הקצח"ר. המשמעות הייתה: "They mean business". את ד"ר סנה הכרתי טוב ממבצעים ומקורס מפ"ים שעשינו יחד. ד"ר סנה לקח חלק בכל מבצע מהותי שבוצע ע"י כוחות הכפופים למקחצ"ר. היה רופא קרבי עתיר ניסיון, אמיץ וקר רוח, בעל חוש הומור, יושרה וחבר טוב. אמרתי לגרוסמן: אם הוא פה, כנראה שהולך להיות רציני (ראה להלן בדבריו של אבנר טלמון). האמת היא שלא תיארנו לעצמנו עד כמה. ד"ר סנה דרש שעל האח"י "מעוז" תהיה יכולת התערבות כירורגית של 8 נפגעים במקביל, והסתבר שהוא ידע למה.

יעד הפשיטה היה בסיס מחבלים מצפון ל"דהר אל בורג". כיום "דהר אל בורג" הנו מרינה ציורית ליד מבצר צלבני עתיק ווילה גדולה על צוק הצונח לים, כ 46 ק"מ מצפון לראש הנקרה.

כללי:

בליל ד' סיון תשל"ח 8-9 ביוני 1978 בוצע בלבנון מבצע "שלכת" להשמדת בסיס היחידה הימית של הפת"ח באזור דהר אלבורג'. הבסיס שימש כבסיס אימונים למחבלים המיועדים לבצע פיגועים בדרך הים נגד מדינת ישראל. כלים ויחידות כוחותינו: סטי"לים, קומנדו ימי וצנחנים. אזור היעד ממוקם במרחק 46 ק"מ מגבול ישראל, אזור דאהר אל בורג'-

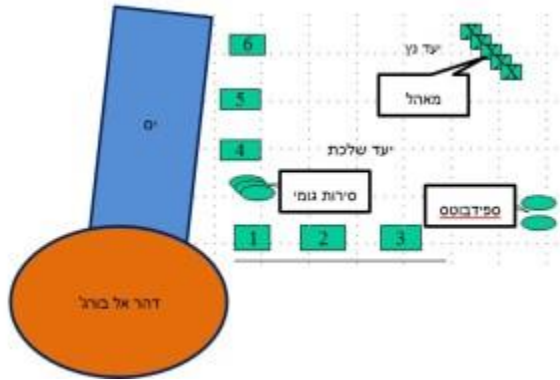

הפיקוד על המבצע:

מפקד המבצע : תא"ל אורי שמחוני קצין חי"ר וצנחנים ראשי (לימים אלוף)
מפקד המבצע בחוף : אל"מ אמנון ליפקין שחק ז"ל מח"ט 35 (לימים רב אלוף)
מפקד כוח בחוף : סא"ל יאיר רפאלי מג"ד 50 (לימים אל"מ מיל)
מפקד כוח בחוף : רס"ן משה יעלון מפקד פלס"ר 35 (לימים רב אלוף)
מפקד כוח בחוף : רס"ן יוסי טהר מפקד פלחה"ן 35 (נפל במבצע "צלצל" יולי 81)
מפקד החילוץ : רס"ן (לימים סא"ל מיל) אבנר טלמון מפקד פלנ"ט 35
מפקד כוח ש-13 : רס"ן (לימים סא"ל מיל) אלי מרק, מפל"ג אג"מ ש-13.
יעדים: התכנון היה לפשוט על 2 יעדים:

יעד "שלכת" - מספר בניינים לאורך החוף ובניצב לו.
 יעד "נץ" - מספר אהלים מצפון מזרח ליעד "שלכת", ליד מסילת הברזל.
 שתי סירות סער ("ספיד בוטס"), ממזרח ליעד "שלכת".
 כמו כן היו ממערב ליעד "שלכת" סג"ם (סירות גומי).

הקצאת המשימות:

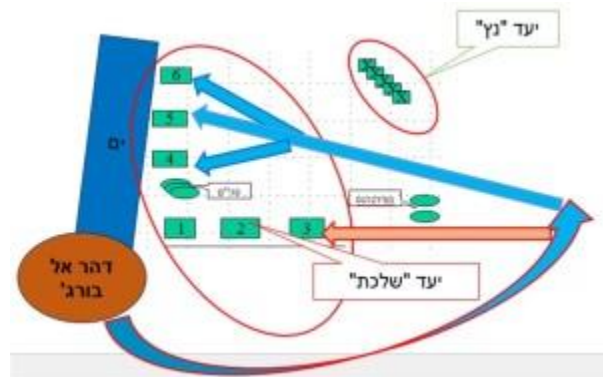

כוח שייטת 13: תפיסת החוף, קליטת כוח חט' 35, השמדת יעד "נץ", פינוי ימי של כוח חט' 35 וניתוק המגע.

כוח חטיבה 35 : השמדת יעד "שלכת".

לאחר תרגול של יומיים, בוטל יעד "נץ", ובמסגרת המלחמה על ה"צדק המבצעי", יעד "שלכת" חולק לשניים: על בניינים 1,2,3, וסירות הסער אמורים לפשוט הצנחנים (חצים אדומים) ועל הסג"ם ובניינים 4,5,6 תפשוט ש-13 (חצים כחולים). ביטול יעד "נץ" נבע מפיענוח תצ"א שהאזהלים רפויים, ומסקנה שהם נטושים.

תכנית הביצוע המצומצמת:

התאמנו יום נוסף על מתווה היעד החדש, ולאחר תחקיר יצאנו לביצוע. כוח הצנחנים הובל באח"י "מעוז" וכוח השייטת הובל באח"י "חרב".

"הקש בדלת" או "הקש בקיר"?

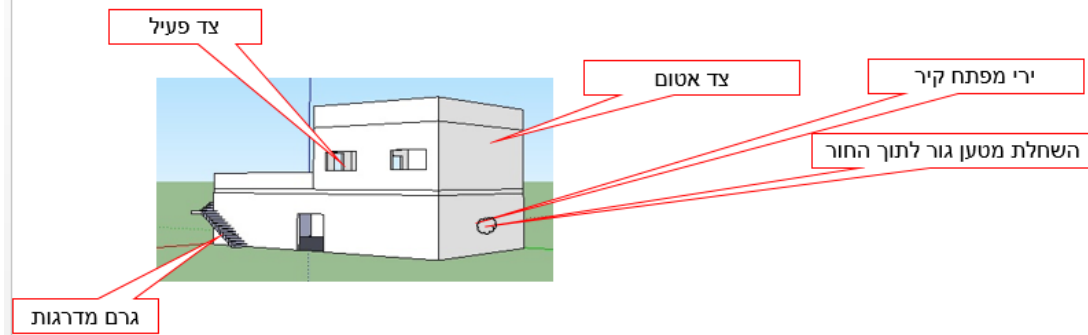
לאחר שינוי המשימה, ולאור העובדה שעמדו לפנינו מספר בניינים שהם בני 2 קומות ואולי יותר, התעוררה השאלה איך "לוקחים" בניין?

האם ניגשים לדלת וקוראים לאנשים לצאת? או נגשים לטהר כל בית באש חיה?

ושאלה נוספת, מה עושים עם הקומה השניה? האם עולים במדרגות ומטהרים לפני הפיצוץ? "רפול" שמע את הוויכוח ופסק: אין "הקש בדלת" יש "הקש בקיר".

ניגשים לבניין מכיוון של קיר ללא חלונות, יורים "מפתח קיר" אשר יוצר חור בקוטר של כ $\frac{1}{2}$ מ', ואז חוליה ניגשת בריצה לחור, משחילה מטען "גור", חוברת לכוח והבית הופך לדו ממדי.

טיפול בבית דו קומתי

בסטי"ל:

יצאנו בסגי"ם לסטי"ל, ראיתי את אלי מרק לוקח תחת בית שחיו את דגם ה"קלקר" והקרטון של היעד, עטוף בניילון כדי שלא יירטב וירדנו לסגי"ם.

בדרך ראיתי שמאחד ה"פנדרים" ("פנדר" – דופן גומי מנופחת) של הס"ג שלנו דולף אוויר. הראיתי זאת ללוחם צעיר ממפעילי הסג"ם בשם ע.ד. והוא תיקן את הבעיה במהירות תוך כדי תנועה.

הגענו לסטי"ל התארגנו במגורי הירכתיים ומרק קבע תדריך בשעה 16:00 אחרי שכולם יישנו טוב (זו הייתה הדרך הטובה ביותר להתרגל למצב הימי).

בשעה 16:00 התיישבנו לתדריך. דגם היעד היה מונח על השולחן, וכל אחד נדרש להציג מה הוא הולך לעשות בכל שלב, היכן ואיך בדיוק. בסיום התחקיר והתדריך אמר מרק: "תראו, אנחנו לא כל כך טובים בחי"ר כמו הצנחנים, לכן כל אחד צריך לשים לב ולזכור טוב מה הוא עושה בכל שלב, ובמקרה של שינויים בלתי צפויים, כל אחד צריך לזכור שהוא לבד, ובו תלוי הכול ועליו לעשות הכול כפי שסיכמנו גם אם אין מי שנותן פקודות."

אמירה זו הרשימה אותי במיוחד בצניעותו. מרק היה אחד הלוחמים המנוסים ביותר בש-13 ובצה"ל, עם רקורד פשיטות מרשים, ובכל זאת נותן את הקרדיט למקצוענות החי"ר לזולתו.

בגמר התדריך עליתי לחרטום הסטי"ל, התפללתי תפלת מנחה ונהניתי מרוח הים וממראה התכלת העמוקה.

כתוב בגמרא במסכת מנחות דף מג עמוד ב': "תניא, היה ר' מאיר אומר: מה נשתנה תכלת מכל מיני הצבעים? מפני שתכלת דומה לים, וים דומה לרקיע, ורקיע לכיסא הכבוד."

השמש שקעה, חושך ואפלה, הסטי"ל מוריד מהירות, רעם המנועים הופך לנהמה, התפללתי תפלת מעריב בכוונה רבה. נשמע בסטי"ל צלצול הפעמון המתריע על 30 ד' להורדת כלים למים. הסטי"ל עוצר, הסטילאי"ם מורידים את הסירות למים, והלוחמים מתארגנים לירידה לכלים. לבשתי חליפת צלילה, נעלי גומי, טלפיים, אפוד קרב וערכנו בדיקת ציוד. לקחתי אתי 7 מחסניות קלצ'ניקוב: שתי מחסניות מחוברות בנשק, עוד 2 מחוברות באפוד ועוד 3 נפרדות באפוד, 2 רימוני רסס, רימון זרחן נפיץ ורימון עשן. על הגב לקחתי מטען "גור".

אחר שלבשתי את הציוד, עליתי לגשר הפיקוד ביקשתי את המד"צ (מיקרופון דיבור צוות) ואמרתי את התפילה ליציאה לקרב.

כל הסטי"ל אשר המה לפני כן ככוורת דבורים נדם באחת, והקשיב לתפילה. תפילה בשלב זה היא רגע של אמת, רגע של חשבון נפש, כוונה כנה ודבקות בשם. שמתי את מבטחי ב-ה' והתפללתי שיחונן אותי ברוב עוז ועצה, בינה וגבורה, כדי לעשות רצונו, ולקדש שמו ברבים.

הסירות במים, קפצנו לסירות. הקפיצה לסירת גומי (ס"ג) מחייבת לפעול לפי השכל ובניגוד לרגש. עקב הגלים, הסירה מתקרבת ונוגעת בסטי"ל ואחר כך מתרחקת. נטיית הלב היא לקפוץ לס"ג כשהוא צמוד לסטי"ל, אבל מי שיעשה כך מובטח לו שיפול למים, מכיוון שעד שיגיע לס"ג, הס"ג כבר התרחק, ואתה במים. צריך לקפוץ לס"ג כאשר הוא רחוק מדופן הסטי"ל ואז אתה נוחת בס"ג כשהוא התקרב.

מתחילים להתקדם לעבר החוף, מורידים מהירות, מורידים מצערות כדי לשמור על השקט. ניצלתי שלב זה כדי לחטוף תנומה על ה"פנדר" (הדופן המנופחת) של הס"ג לאחר ימי האימונים וההכנות למבצע.

על פי התכנון המקורי היינו אמורים לבצע החפה רטובה, לתפוס ראש חוף, ולקלוט את הצנחנים האמורים להגיע בסגי"ם עד החוף (החפה "יבשה"). צפינו בתהליך הורדת הסירות של הצנחנים מאח"י "מעוז" וראינו שבעת הורדת הסגי"ם מהספינה לים, התפוצץ משהו באחד הסגי"ם.

הדבר גרם לעיכוב בהתקדמות ולכן קיצרנו טווח עם הסגי"ם לחוף וביצענו החפה כמעט "יבשה". הדבר חייב מקצועיות רבה מכיוון שנחתנו בפאה הדרומית של מבצר דהר אל בורג'. הדבר נתן לנו הסתר מראייה כלפי היעד, אך חייב מעבר בין הריסות המבצר הצלבני שהיו מפוזרות בתוך המים, והיה צריך לדעת לתמרן נכון, ומרק עשה את זה כמו שצריך.

תנועה על החוף:

קלטנו את הצנחנים בחוף, מרק ביקש ממני להיכנס למים ולחבור אליהם ועשיתי זאת. המים היו רדודים, אך הגלים התוו בקרקעית החולית מרזבות, ומי שלא היה מודע לקיומן, היה עלול ליפול, השתדלתי לעזור לצנחנים בנושא זה, ומספר הנפילות במים היה מינימאלי (צריך להביא בחשבון שכל נפילה במים הרדודים משמעותה קנה תקוע בחול, ונשק תקול בקרב).

התארגנו לתנועה לתוך החוף במגמה לעקוף את מבצר דהר אל בורג' מדרום ואחר כך ממזרח ו"לקחת" את היעדים ממזרח מערבה במקביל ב-"ש" משותף.

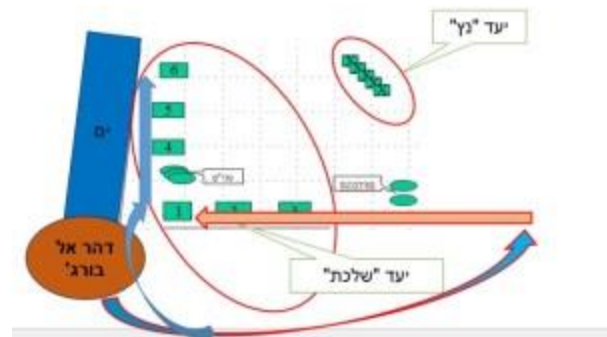
במהלך התנועה הסתבר שמדובר בתנועה קשה, בטרסות גבוהות, בפרדס לימונים בעלי ענפים קוצניים. שמענו נפילה של לוחם עם הנשק ואמנון ליפקין אומר: M16 אחד עם מעצור. שומעים נפילה נוספת של לוחם עם הנשק ואמנון אומר: עוד M16 עם מעצור. בשלב הזה עצרנו, אמנון ליפקין קרא למרק וקיים התייעצות. הבעיה הייתה שהכוח מסורבל, ועקב תנאי השטח הפריסה גדולה מדי. הוחלט לשנות את התכנית, לפצל את הכוח ולעבוד בדרוג, כדי שלא יהיה סרבול בכוח. ש-13 חוזרים מערבה לים, עוקפים את דהר אל בורג בחוף או בשחייה מהירה, וממתינים בחומה הצפונית של המבצר ליד פרצה שידענו עליה.

אמנון ממשיך עם הצנחנים מזרחה וצפונה, תנאי לפתיחה באש של אמנון, הודעה שלנו על מוכנות ליד הפרצה בחומה. ואז אמנון תוקף את הסירות והמבנים שלו במקביל, בעוד שאנו נכנסים לפעולה בדירוג.

ברגע שהבניין המערבי של אמנון מטוהר, אנחנו מתקדמים במהירות צפונה, חוברים בצעקות עם רס"ן יוסי טהר, מ"פ החה"ן (יוסי טהר נהרג שנתיים לאחר מכן במבצע "צלצל" בצומת "מסיליה" בגזרה המרכזית בלבנון).

יעדי "נץ" ו"שלכת" – תכנית לאחר שינוי בשטח

שינוי בתכנית

מקרא:

חץ אדום – צנחנים

חץ כחול – שייטת

חץ אדום כחול – תנועה משותפת צנחנים שייטת.

מרק תדרך את הכוח, פנינו מערבה, ועברנו את הדרך במהירות, ללא צורך להיכנס למים, הגענו לפרצה בחומה הצפונית של דהר אל בורג', ודיווחנו על מוכנות. כוח הצנחנים התחיל לפעול, שמענו את הירי וקולות הנפץ וקבלנו אישור לנוע צפונה. חברנו בצעקות עם יוסי טהר, זיהינו את מצבור הסירות ופגענו בו באש נק"ל וברימון זרחן.

בעת הירי היה לינון, שהיה אתי בחוליה, מעצור בתמ"ק עוזי, עקב בעיה עם משתיק הקול שהיה מורכב על התמ"ק שלו. מרק נתן לו אום מצמודת קנה רזרבי שהחזיק אתו למקרים כאלה (למרק היה גם כן תמ"ק עם משתיק קול) וינון תיקן לעצמו את התקלה. כך שלמעשה בחוליה שלנו אני נתתי את עיקר נפח האש.

ממשיכים להתקדם ומזהים דמות רצה מימיננו. פקודת פתיחה באש, ירי לימין והדמות חוסלה. בשלב זה יש למרק מעצור בתמ"ק שנגרם עקב המשתיק קול שלו, ואין לו אום מצמודת הקנה.

מרק מודיע לי שאני צמוד אליו מרגע זה לחיפוי להמשך המבצע. בשלב זה החלפתי מחסנית, אף על פי שיריתי מספר צורות בלבד, כדי להתחיל את השלב הבא עם מחסנית מלאה.

להלן ציטוט מדבריו של מרק: "למעשה החלטתי שיושע ישמש מאותו רגע כסגני. ראיתי כי המבצע אינו מתנהל באופן "חלק". מופיעות "הפתעות" קטנות וגדולות. כדי להיות מוכן להתפתחויות נוספות, העדפתי את יושע, שהכרתי כבעל ניסיון רב, קור רוח ותושייה מקצועית. ואכן זה הוכח בהמשך. בתחקור שהתקיים בשייטת לאחר מכן הצדיק מפקד השייטת שיקול זה של מרק".

מגיעים לבניין הראשון, בניין בטון ולבנים חד קומתי בצורת ר'. משמיטים רתק אני וינון מתקדמים לדלת הבניין אני מוציא רימון רסס, פותח את הדלת, שולף נצרה, משליך פנימה, הרימון מתפוצץ, צרור פנימה, פורצים לשני צדי הדלת, טיהור החדר, הורדתי את המטען גור, מסרתי אותו לינון אשר הפעיל את המטען. רצנו לעבר מחסה, הורדנו את הראשים והבניין התפוצץ.

ממשיכים להתקדם לעבר הבניין הבא ונשכבים במרחק כ 30 מ' מהבניין. מכת אש בתחמושת קלה, ופתאום שומעים קולות של נשים וילדים.

מרק אומר לי לקרוא להם, אני קורא להם לצאת, אף אחד לא יוצא. יש לנו בעיה, אם יורים RPG לבניין, בטוח שפוגעים בהם. מאידך גיסא, להמשיך בדו שיח צעקות זה מסוכן. מרק שאל אותי מה יהיה, אמרתי לו יהיה מה שהקדוש ברוך הוא רצה שיהיה והצבעתי לשמים.

אמרתי לו שאין מה לקרוא לאנשים מרחוק ועלינו לקצר טווח לבניין ולקרוא לאנשים לצאת כשאנו ליד הדלת.

מניסיון העבר, לצעוק בלילה מרחוק לעבר בניין זה לא אפקטיבי ואף מסוכן. שלש שנים לפני כן, בעת פשיטה על הכפר "שובא" של גדוד 202 (ראה לעיל פרק הפשיטה על "שובא"), כאשר אלימלך גרוסמן ז"ל (על פי הוראת אחד המפקדים) קרא מרחוק לאנשים בבניין לצאת, אחד המחבלים זרק רימון יד לעבר הכוח, פגע ב 9 לוחמים וכל המבצע השתבש.

הייתה לנו בעיה של זוויות אש: הבניין מצפון לנו, מוליכה אליו רצועת חוף צרה, מצד אחד ים ומספר מטרים לאחר מכן צמחיה. שמנו רתק של 2 מאגי"ם. בשלב הזה מרק החליף נשק עם אחד הלוחמים, ורצנו לבניין. מרק רץ ראשון, אני אחרי, פתחנו זווית צרה מערבה יחסית לבניין כדי שאם יהיה צורך המאגי"ם יחפו, ובמידת הצורך הים הוא עבורנו המקום הבטוח ביותר. הגענו לבניין ממערב, וראינו שאנו כ 2 מ' נמוך ממפלס הכניסה. עברנו לאורך הקיר, הגענו לפתח, פתחנו את הדלת, מרק זרק פנס פנימה ואני קראתי לאנשים לצאת, מרק ירה 2 כדורים לתקרה כדי להרתיע את האנשים. הוצאנו מהבניין ילדים, נשים ו 2 מבוגרים. אף אחד מהם לא היה חמוש. בינתיים שאר הכוח כנס אלינו וסרק את הבניין ולא מצא ממצאים שליליים. מפי האנשים למדתי שיש מחבלים באוהלים שליד מסילת הברזל. היה זה יעד "נץ" המוכר לנו.

זזנו הצידה ומרק שאל אותי אם אני זוכר טוב את יעד "נץ", אמרתי לו שכן. מרק אמר לי שאני מרגע זה סגן מפקד הכוח, ומארגן את הכוח לתקיפת יעד "נץ". לא הייתה לי כל בעיה בכך, מכיוון שהכרתי היטב את היעד מנוהל הקרב. ערכתי את הכוח, תדרכתי את האנשים בקצרה, על בסיס התכנית המקורית, ובמקביל מרק ביקש אישור מאמנון ליפקין לתקוף את היעד. אמנון אמר שעקרונית מאושר, נארגן את הכוח ולאחר שנודיע לו על מוכנות, הוא יאשר תחילת תנועה ותקיפה. בשלב זה עדיין אנו שומעים ירי וקולות נפץ ספוראדיים מכיוונו של אמנון, ולאחר מכן שומעים פיצוץ חזק במיוחד. אחר מספר דקות, היינו מוכנים, הודענו לאמנון על מוכנות אבל ....

שינוי משימה:

אמנון אמר לנו: "עצור עצור, תחברו אלי דחוף לבניין שעל החוף, יש בעיה". הגענו תוך דקות לחוף ואמנון אמר לנו שאחד הבניינים התפוצץ באופן בלתי יזום וקרס,

יש לו 9 פצועים וכן 2 הרוגים הקבורים מתחת להריסות הבניין, ועלינו לארגן ראש חוף לפינוי נפגעים.

מרק אמר לי להכין מנחת להנחתת מסוק לצורך פינוי הפצועים. היינו ברצועת חוף צרה עם שיחים, וכן גדרות בנויות לבנים ממזרח, וים ממערב. איתרתי מקום שאפשר לא רק נחיתה, אלא גם המראה. סימנתי מנחת עם פנסי הצלילה (היינו צריכים לנתק את הפנסים מהאפודים ולהוריד את הפילטרים) של 4 לוחמים ועם פנס נוסף סימנתי למסוק שנחת.

הפצועים החלו להגיע, העמסנו אותם על המסוק אשר המריא מיד. יצוין כי המסוק עשה את הבלתי אפשרי מבחינת נחיתה והמראה ברצועת החוף הצרה.

פגשתי על החוף את גרוסמן שנפצע קל מכדור שחלף קרוב לצוואר והשאיר לו כווייה עמוקה. במהלך הפשיטה פעל אלימלך גרוסמן בצמוד לצוות מפלס"ר צנחנים בפיקודו של בוגי יעלון. גרוסמן, שהיה אדם מוצק וחזק אמר שמעולם לא תיאר לעצמו שישימש כחצובה. כשהגיע לבניין שהיה היעד שלהם, ראו שהבניין מוקף גדר אבן גבוהה. גרוסמן נצמד לקיר, הבזוקאי עלה לו על הכתפיים וירה. אחר כך המאגיסט עלה לו על הכתפיים ועמד עליו וירה, וכך גם שאר מפעילי הנשק, כל אחד בתורו.

השלמות – סא"ל מיל. אבנר טלמון:

להלן השלמות שכתב אבנר טלמון – מפקד פלנ"ט 35 ("עורב"), שהיה מפקד החילוץ של חט' 35: "בחלוקת כוחות ומשימות, נקבע כי בנוסף על החילוץ, פלנ"ט 35 ינהל את הורדת הסירות וציוות הלוחמים לסירות. מבצע לוגיסטי מסובך מבחינת מקום וזמן.

בעת התחקיר האחרון מול הרמטכ"ל בש 13, דרש ד"ר אפרים סנה 8 צוותי 10 (צוותי התערבות כירורגית) שיהיו על הספינות בים. הרמטכ"ל התנגד, ושאל את ד"ר סנה: השתגעת? אתה הולך ככה להשבית את כל מערך הכירורגיה האזרחי במרחב חיפה.

ד"ר סנה לא ויתר עד לנקודה שאיים להסיר את אחריותו מהמבצע.

הרמטכ"ל ויתר, ותכניתו של ד"ר סנה הוצאה אל הפועל במלואה, למזלם הגדול של כל הפצועים שפוננו לספינות ונתחו מיד, וכך ניצלו ממוות או נכות. כל שמונת צוותי הכירורגיה פעלו!

בשבילי זה היה שיעור נוסף בתובנה שאם אני חושב משהו כנכון עלי לעמוד עליו עד הסוף.

יפתח עין וניר זהבי, היו שני המ"פים, אשר נהרגו בפעולה, עוד בטרם הבניין קרס עליהם.

עם תחילת הביצוע בחוף, החילוץ כולו הורד לסג"ים (סירות הגומי) בפקודו של אילן אגוזי, כדי לחסוך זמן למקרה של צורך בהתערבות.

אחרי קריסת הבניין ביעד, אמנון ליפקין ניהל את פינוי הריסות הבניין מעל האנשים שנלכדו. רפאלי, מג"ד 50 תוך שהוא לכוד, זעק "תביאו את טלמון". שמעתי את הצעקות שלו מהים חזק וברור. ביקשתי רשות כמה פעמים לעלות לחוף לחלץ אותם, תוך הבנה שהזמן נגדנו ורוב הסיכויים שיתחיל חילוץ תחת אש.

היינו עם החילוץ בים כמה עשרות מטר מהחוף. "רפול", הרמטכ"ל, עלה על הקשר, והורה לי לא לזוז ממקומי ביקש שנהייה ערניים לתגבור מחבלים מצפון ומזרח.

אחרי דקות ארוכות כנצח כשמלאכת הפינוי של אמנון והצוותים כמעט הסתיימה נתן לי הרמטכ"ל הוראה לעלות לחוף. אילן קידם את הסירות לחוף, פינונו את הפצועים והלוחמים והתפנינו במהירות לספינה. " - סוף ציטוט של אבנר טלמון.

פינוי חזרה לים :

בשלב הזה עמדו בפנינו שתי חלופות: לרדת ל"דהר אל בורג" למפרצון המוסתר שבו נחתנו בתחילת הפשיטה, או לבצע את כל הפינוי מהמקום בו נמצאנו.

אמנון החליט, לאחר בדיקה של מרק, לבצע את הפינוי מהמקום בו אנו נמצאים. בשלב זה הורה לי מרק לקחת חלק מלוחמי השייטת ולהתארגן לחסימה, מכיוון שבשלב הזה הצנחנים בכניסה למים, ועסוקים בהתארגנות בסג"ים, מרק פיקד על הפינוי במים, והיה צריך לבצע חסימה שתאבטח את חוף הפינוי, נגד הפרעות אפשריות מכיוון החוף.

בעניין זה אמר מרק בכנס יחידה ב 22 בנובמ. 2017: "החלטתי למנות את יושע כמפקד החסימה, למרות שהיו לי 2 קצינים אחרים, מכיוון שבמצב שהתפתח, והירי מסביב, סמכתי על קור רוחו, ניסיונו, והמקצועיות שלו, ואמנם לאור מה שהתרחש בשטח, לא התבדיתי.

ברור שאחר כך אצלנו זה לא עבר בשקט, אבל אני המפקד בשטח ואני הייתי צריך להחליט". לקחתי את כוח החסימה לאזור הצמחייה שממזרח לחוף על מנת לחסום אפשרות שמישהו יפתיע אותנו.

הצנחנים חברו אלינו, הסג"ים התקרבו לחוף. פצועים פונו ראשונים, בכל ס"ג שמו אלונקה לרוחב, חובש וכו'. לאחר פינוי הפצועים, פונו שאר הצנחנים.

בחסימה קבלנו אש ספוראדית מכיוון "ברכ א תל" כ 1,200 מ' צפונית מזרחית לנו. אמנם זה היה ירי במקלע דש"ק, פצצות תאורה וכן פצמרי"ם, אך הירי לא היה

מדויק ולא סיכן אותנו, ולכן אמרתי ללוחמים לא להתייחס לירי זה, כדי לא לחשוף את מקומנו, ולהתייחס אך ורק למקורות אש קרובים, ברורים ואפקטיביים בטווחים קרובים ביותר, וזה מה שעשינו.

אחרי שהצנחנים התפנו, הגיעו הסג"ם המיועדים לנו, קיפלתי את החסימה, אספנו את פנסי הצלילה, פקדתי את הכוח, ועזבנו את החוף, אני עזבתי בסירה האחרונה בדמדומי בוקר.

בדרך חברה אלינו "סנונית", ומפקד הסנונית העביר למרק הוראה לעבור אליו "סנונית" כדי להגיע לתחקיר באח"י "מעוז". מרק עבר ל"סנונית", ואמר לי לדאוג לעליית יתר הכוח לאח"י "חרב". הגענו לסטי"ל, התארגנו לעלייה על הסטי"ל כולל הסג"ם.

את המשיכה למעלה עשו בעיקר הסטילאי"ם, ביצעתי לכוח התפקדות, פריקת כלים, הורדתי ציוד והחלפתי לבגדים יבשים, ועמדתי להתפלל תפילת שחרית, מתוך תחושת הודיה לה' על כך שזכיתי להשתתף במבצע זה, לעשות את המוטל עלי ולחזור בשלום.

חזרה לעתלית וכמובן שטיפת ציוד ושימון, החזרת תחמושת רטובה, ורק אז לרכב.

בשבת שלאחר מכן בירכתי ברכת הגומל, ושוב הודיתי לה' על כך שזכיתי להשתתף במבצע זה, לעשות את המוטל עלי ולחזור בשלום.

בפשיטה נהרגו סרן ניר זהבי וסרן יפתח עין, מגדוד 50 של חטיבת הצנחנים.

סרן ניר זהבי וסרן יפתח עין הי"ד

היעד ההרוס למחרת הפשיטה

תמונת יעד "שלכת" מהעיתונות הלבנונית למחרת המבצע. הדמויות במקום הנן דמויות של נערים על פי הפרופורציות בין הנשק לדמויות, אלה נערי ה"אשבאל" גורי האריות – הגדנ"ע של הפת"ח.

ביום ראשון לאחר חג השבועות עלינו ל"כפר נפח" שבגולן לתחקיר קצח"ר.

תובנות:

מבצע "שלכת" היווה חוליה בשרשרת פעולות למניעת פח"ע דרך הים לישראל, והיה מבצע מורכב, שבוצע הרחק מהמדינה. במבצע באו לידי ביטוי: היכולת לתקוף יעד רלבנטי של האויב.

היכולת להתארגן למבצע מורכב בזמן קצר.

שת"פ ON - LINE בין גורמים שונים, ללא שום תקלת תיאום.

היכולת לקבל החלטות בשטח.

דבקות במשימה.

חתירה למגע עם האויב.

הימנעות מפגיעה באזרחים למרות הסיכון הנלווה

דבקות בערכי צ.ה.ל.

תובנות אישיות:

ההשתתפות במבצע "שלכת" הייתה בשבילי זכות גדולה:

א. לעשות למען בטחון ישראל ולמנוע פיגוע נוסף ודגמת פיגוע כביש החוף.

ב. ללחום יחד עם הלוחמים מהטובים ביותר שיש לצה"ל.

במהלך המבצע מוניתי כמפקד כוח משנה של ש-13 וכסגן מפקד המבצע על פי מינוי בשטח (למרות שהייתי אדם מבחוץ). זה לא קורה כל יום, אבל צריך להיות מוכן לכך. בנסיבות שנוצרו בשטח, כשבנוסף על פינוי הכוח הלוחם, צריך לפנות גם 9 פצועים ו-2 הרוגים, חלקם בפיני מוסק, וחלקם בסגי"ם, כוח הצנחנים במצב זה, לא יכול להקצות חסימה, מרבית כוח ש-13 עסוק בפינוי הצנחנים מהר ככל האפשר. עם החוליה שעליה פיקדתי לצורך תקיפת יעד "נץ" (שבוטל בשטח), הנחתנו את המסוק, אבטחנו את ההנחתה, והפכנו לחסימה ואבטחת חוף הפינוי. כשקבלתי את הפיקוד זרמתי עם האתגרים, היו לי ביד החיילים הכי טובים, וכל מה שהייתי צריך זה למלא את המשימה ולהביא אותם בשלום הביתה. ואני מודה לה' שזכיתי לעשות זאת.

אחרית דבר:

ב 28.03.79 ירטה אח"י אילת אניית סוחר בשם "סטפני E", בבדיקת רישומי הספינה הסתבר שמדובר בספינה "גרדיניה" אשר שינתה שמה לאחרונה. על הספינה היו 2 סירות גומי, אמל"ח רב, והעיקר - חוליית מחבלים שהיתה אמורה לבצע פיגוע נוסח פיגוע" כביש החוף". חוליה זו שהתה בליל "שלכת" ביעד" נץ".

